

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A petrozsényi római katolikus plebános.

Reménnyel és bizalommal fogadta Petrozsény község közönsége gróf Toldalagi Samu püspöki szertartónak petrozsényi plebánossá történő kinevezését. Oly impozáns módon juttatta ezt kifejezésre köz- és hitéletünk képviselője, hogy a nemes főúr biztató biztositékát láthatta annak, miszerint lelkipásztori magasztos működése körén kívül eső téren is reá váró fontos feladatok teljesítésében nemcsak a vezetésére bízott hívei, hanem a társadalmi és a közelet számottevő tényezőinek buzgó támogatására is számíthat.

Az a diszes pozíció, melyet a gróf-plebános itt elfoglalt, jelentőségében, fontosságában hatványozódott az által, hogy az egyházi főkormányzat gr. Toldagit bízta meg a hitélet fejlesztésével, a hívek lelki vezetésével. Ő, a tettere vágó ifjú nágnás, — miként diszes fogadtatásakor ünnepélyesen ki is jelenté, — nem vállalkozhatott volna az itt reá váró feladatok teljesítésére, ha lelkét nem tölténé el az a lelkesítő vágy, hogy mint pap-Isten dicsőségére, a gondjaira bízott hívek vallás-erkölcsi tökéletesülésére s egyben a hon üdvére munkálkodjék.

Gr. Majláth erdélyi püspök fényes és örvedes bizonyítékát adta az új plebános kinevezésével annak, hogy míg egyrésztől püspök-atyái gondoskodásával a hívek lelki üdvére, a vallás-erkölcsi-élet fejlesztésére és megszilárdítására munkál; másrésztől a hazafiság szent erényének

plántálása, a nemzeti eszme győzelmének biztosítása melyre látó s fenkölt honfui gondoskodásának tárgyát képezi.

A vallásfelekezeti papja két oltáron: a hit- és a hazafiság oltárán áldoz. Petrozsényben a róm. kath. lelkipásztorra e tekintetben kiválóan nehéz, de annál magasztosabb feladat vár. S midőn az egyház kormányzója oldala mellől küldte ide kiváló képzettségű s buzgó papját; a viszonyok alapos ismeretére valló bölcsesége, petrozsényi hívei iránt táplált jó akaró gondoskodása s lángoló hazaszeretete irányíták elhatározását. Mert jól tudja, hogy Erdély ezen egyik legnépesebb hitközsége zsenge korát éli s a vallás-erkölcsi élet fejlesztésével s szilárdításával a hazafiság védőbástyájának felépítésén munkál. Pap kellett ide a templomba, szent hivatásának érzetétől áthatott pap, aki élete tisztaságával, nemességével s áldásos működésével a templomon kívül is pap legyen. Gr. Toldalagi Samu eddigi működésével is bebizonyítá, hogy ilyen pap akar és fog lenni. Hivatás-érzete vonzotta őt; — a nágnás ifjú, — a pápi pályára, holott nyitva állott előtte az örömekek s fényes, nagy jövővel biztató élet. Ő Istennek és a honnak kívánt szolgálni. Tért nyitott számára az egyház kormányzója, tért nyit számára nemcsak a gondjaira bízott hívek ezreinek bizalma s odaadó támogatása, hanem társadalmi és közeletünk minden vonalán előharczosa lehet a közjóra irányuló törekvéseknek, sőt itteni pozíciója erre különösen hivatottá teszi.

A felekezetek, a nemzetiségek, a politikai hatóságok osztatlan bizalmat előlegeztek Neki, és ez

Őt sokra kötelezi, eltekintve a lelkipásztorkodásra szükséges kánonszerű megbizástól.

A közelet kialakulásának evoluzionális mozgása, minden hivatott tényező munkásságát s cél tudatos érvényesülését igényli itt. Az új plebános nem zárkozhatik el az ezen téren is reá váró fontos feladatok teljesítése elől.

Ünnepélyes fogadtatása alkalmával kijelentette, hogy pápi és honfui kötelességének lelkiismeretes, buzgó és odaadó teljesítésével fogja azon nem várt kitüntető bizalmat meghálálni, melyet számára a köz- és társadalmi élet minden osztálya oly impozáns módon előlegezett. A nemes főúr enunziációjába helyezett bizalommal, működéséhez fűzött reménnyel és megnyugvással üdvözljük Petrozsény róm. kath. plebánosát, főtisztelendő gróf Toldalagi Samu ömeltóságát!

Vidéki levelezés *).

Livazény, 1901. decz. 4.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapja vasárnapi számában közölt vezércikkre vonatkozólag szíveskedjék néhány megjegyzésemet közölni:

A vásártartási jog, úgy Petrozsény, mint Livazény községet illeti meg, mert annak idején mindkét községnek lett az engedélyezve; ebből kifolyólag a vásárvám jövedelem is mindkét községet illeti, ugyisint ezen jogot terhelő kiadásokat is mindkét község köteles viselni.

A mióta Petrozsény különvált Livazénytől, nagy községgé alakult, azóta ezen vásártartási

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Emlékszel-e?

A csaldódt szív, az eltaszított szerelem, a szét-tépett lélek, mely a bánat terhe alatt szenved, a megtört bizalom, mely a boszu édes mérgétől liheg, ezen egy kérdésben olvadnak össze: Emlékszel-e?

Emlékszel-e? De vajjon mire? Tudod-e? Érzed-e, hogy mi az a bűn, mely lelkedet nyomja, midőn e szót halod? Nem félsz-e, hogy rád szakad az ég s elközelget az utolsó nap, amidőn a boszuálló angyalok azt zugják füledbe: Emlékszel-e? De mért borzadtál úgy meg, Angyalkám? Talán neked is van mire emlékezni? De nincs, ugy-e? Ily kis virágnak mint te, még nincs mire emlékezni. Ragyogó harmat, játszi napsugár-ez a te életed. Pompás illattal telve légköröd. Rövid az életed. De édes gyors a hervadásod. Voltál és nem vagy többé. Léted csak tünemény. Nem fogja sirhalmod felett kérdezni senki: Emlékszel-e? Nem is rád mondtam, amit mondtam. Csak úgy általánosságban beszéltem . . .

Vannak az embereknek pillanatai, amikor a mult leple elhullik előtte. Jelenné lesz az, ami fölött az idő már rég elrepült. Kikelnek a holtak sirjaikból s megjelennek előttük. Fehér ujjakkal felénk integetnek. Megborzad a ellünk, beszédünk zavart lesz. Nem ért aki hallgat, de azért azt hisszük, hogy bölcsen beszélünk, s hogy gondolatainkban mély eszmék vannak. Na, ne szólj belé! Hagyj engem beszélni. Jöjj édesem, ülünk le itt erre a mohlepte sziklára, majd

elmondom neked, hogy mért fogott el most ez a különös hangulat, hogy miért vagyok oly darabos és homályos gondolataimban, mint valamely komor remete, kit az élet vihara a pusztá rendetgebe, a borzalmas magányba kergetett? Látod ugy-e? itt szemközt azt a meredek sziklát, amely alatt az a feneketlen mélység tátong? Ezen a sziklán ültem én ifjú éveimben igen gyakran. Mondhatom, itt töltöttem el legszebb napjaimat. Távolság föld zajától, közel a kék égboltozathoz. Van-e ennél költőibb? Egy boróka bokor mellett volt rendes tanyám. Onnan gyönyörködtem abban, mikor a tomboló vihar az alantas völgyek felett őrte-hajtotta a lombha felhőket. Láttam lábam alatt villámot cikázni, míg fejem felett legszebben mosolygott az azurkék ég. Azt hittem, hogy ott a sziklatetőn már felmenyország van. Nem is hittem, hogy a bűn s az emberi szenvedély még ide is elkiséri a szerencsétlen halandót.

Most három éve naponként fenn voltam azon a sziklatetőn. Ott ültem rendes helyemen a boróka bokor alatt. Kissé távolabb tőlem egy csodaszép lányka tanyázott.

Tudod, olyan eredeti vadvirág volt szegényke. Kecskekét legeltetett, felnőtt egyszerűen, mint a rét virága. Nap barnított arcán előtört az egészséges pirosság. Ragyogó nagy fekete szemei elbódították az embert. Kissé nyílt ingváiai között a legszebb nyak kandikált elő. Lábai és kezei formásak voltak, mint egy hercegnőé. Mondhatom neked, szívesen néztem e szép hegyi tündért. Gyakran szóba álltam vele. Nagyon tetszett mély, de tiszta csengésű hangja . . . Na, na kis bohóm, ne komorodj úgy el, nem voltam belé

szerelmes, csak éppen gyönyörködtem benne, mint a hogy a tiszta égen szoktunk gyönyörködni. Tiszta li-liomnak tartottam szegénykét. Az is volt még akkor. Engem sohasem vitt volna rá a lelkiismeret, hogy én legyek a megrontója. Engem nem, de volt olyan ember akit nagyon is rá vitt. Minden árva madár megtalálta a párját. Minden kis virágnak meg van a maga pillangója. Így volt Anikával is. Estők volt a párja, a sugár termetű pásztor, akinek méla tilinkója a hegyoldalból gyakorta felhangzott. Míg a tilinkó szólt, a kis leány énekelt:

— „Emlékszel-e, mikor karomba zárva

— Örök szerelmet esküvél? . . .”

Tudtam, hogy szeretik egymást. Elmondta a kis leány. Végtelen bizalmas volt hozzám, mert amint ő mondá, épp olyan jó komoly ember vagyok, aki nem azon kezd, hogy megcsipkedjem az arcát az első találkozásra.

Elmondta azt is, hogy már a telőre hajtás után összefognak kelni. Estők be megy a városba, mi-helyt a jóság a havasról telőben lesz és vesz két igazi ezüst gyűrűt. Egyik az övé lesz. . .

A pillangó pedig az ifjú gróf volt. Fiatal, élet-erős ember. Nem csoda, hogy ha ügyetvetett a szépséges leányzóra. Ennek az erkösei azonban erősebben állottak, mint a réti nádszál. Legalább egy ideig tartotta magát. A kísértésnek azonban ezer módja van. Aki pénzzel bírja az győzi mással is. Utóvégre a hegyi kecskepásztornak sinés más anyagból a szíve mint a többi lányoké. Azt is elfogja a vágy a pompa után, annak esztét is elveszi a csillogó arany.

Egy szép reggel nem találtam a hegytetőn Ani-

jogról, ennek jövedelméről és kiadásairól Livazény községnek mi tudomása sincsen, mintha ezen községnek ezen joghoz semmi köze sem volna; mert Petrozsény község t. előjáróságától erre vonatkozólag Livazény község semmiféle értesítést sem kapott. — Ezen jog kihasználásáról Petrozsény község által megtartott közgyűlésre ezen község nem hivatott meg, hogy haszonbérbe kiadatott, csak magán uton értesültünk. Sem az árverés eredményét sem közölte senki velünk. Ugyhiszem, hogy ha mindezekről hivatalos értesítést nem kaptunk, legalább az árverés megtartása után az újbólökkel kötött haszonbéri szerződés hiteles másolatban lett volna velünk közlendő, de még ez sem történt meg. Egy szóval Livazény község mindentől elmellőzve lett, mintha nekünk ahhoz semmi közünk sem volna.

Az 1898 év előtti években az a szokás volt, hogy egy országos vásár Petrozsény község területén, egy pedig Livazény község területén tartatott meg. A mióta én Livazénybe körjegyzőnek jöttem, már ezen szokás megváltozott, mert 1898 évben mindkét vásár Petrozsény területén tartatott meg. Erre vonatkozólag 1898 évi november 8-án felsőbb hatósághoz előterjesztéssel éltem, melyben a község tulajdonát képező Pojeni nevű helyet ajánlottuk fel, mely Petrozsény mellett van és a vásár tartására eléggé alkalmas; de mindennek dacára, egyik vásár sem tartatott meg Livazényben.

Ha Livazény kézség együtt Petrozénnyel részesül ezen jogból, magától értetődik, hogy mindkét községnek kötelessége gondoskodni piacterről; a mitől Livazény község nem is vonja magát vissza, és a réa eső összeget meg is fizeti, de ha semmiről semmit sem tud, hogy intézkedhetik ezen ügyre vonatkozólag? Ugy látszik Petrozsény község egyedül intéz el mindent s Livazény községet egészen elmellőzi.

Livazény község ezen vásár jövedelemből, kivéve itten történt tulajdonjog átruházásokból betolyt illetékeket — melyek évente circa 120 koronát tesznek ki, 1898 év óta Petrozsény községtől egy fillért sem kapott. Még megjegyzem azt is, hogy 1897 évről is tartozik Petrozsény község ezen községnek vásárvám jövedelem czi-

mén egy nagy összeggel, melynek kifizetése iránt minden évben Petrozsény község előjáróságát megkerestem, de sajnos eredmény nélkül. Már ideje volna, hogy végre ügy része valahára teljesen tisztába hozassék.

Tisztelettel:

Bocsáth Mihály,

*) Készszéggel helyt adunk ezen közérdekű közleményének annál is inkább, mert a vásártartási jog kérdésének mielőbbi rendezését szorgalmazó cikkünkre vonatkozik s igazolja felszólalásnak jogosultságát. Ezen ügyre visszatérünk. Szerk.

A petrilla-deákányai bányaszerencsétlenség.

Megrendítő bányaszerencsétlenség történt f. hó 5-én reggeli 3/47 órakor a petrillai Deákányában. A bányalég robbanásnak eddig 5 halott és 6 sebesült áldozata van. A szerencsétlenség hírére Andreics János bányagazgató s Schulek Jenő bánya-főorvos a katasztrófa színhelyére siettek s míg az orvos a sebesülteknek nyújtotta az első orvosi segélyt s gondoskodott a holtak elszállításáról, a bányagazgató a szerencsétlenség okának kipuhatolása, esetleg újabb szerencsétlenség megakadályozására nézve intézkedett. Konstatálta, a hivatalos vizsgálat által is igazolt azon tény, hogy a katasztrófát Berloch Andrei bányatüreg tömegelési munkás okozta az által, hogy a fejtőműhelyben gyufát gyújtott s a szigorú tilalom dacára dohányozni akart.

Engedetlenségének ő is áldozata lett, de Mayer Mihály, Steger Mátyásnak rökton, s Ábel Adám és Goronye Juonnak másnap bekövetkezett halálát, Stojanovits Antal, Csekeda Mihály, Muntyán Péter, Buturus Péter, Kurtyán János és Dombi Jakab vajúroknak sebesülését okozta.

A salgótarjáni bányatársulat petrozsényi bányáinak igazgatója: Andreics János, a zalathnai bányakapitánysághoz azonnal távirati jelentést tett, honnan Széless Géza főbányabizós késelemel nélkül kiszállott a helyszínre s beható hivatalos vizsgálat után konstatálta, Chrisko Bohus, az urikány-zsilvölgyi közsébbánya r. társulat főmérőhőke, mint meghívott bányászati szakértő közbenjöttével, hogy a közsébbánya műszaki üzemvezetője: Rudolf József főmérnök, Vancsakovszky Jakab főaknász, a munkások felügyeletével megbízott aknászok, Horváth János tömegelési vállalkozó s Kodrik Antal megbízottja szigorúan felügyeltek arra, hogy a munkások ne dohányozzanak; beoktaták a munkásokat a Wolf-féle biztonsági lámpák kezelésére s minden nap a munka megkezdése előtt figyelmeztettek őket azon veszélyre, mely a szigorú rendelkezés áthágásából származhatik s a robbanólég kikém-

lelésére is beoktatták. Konstatálta továbbá a hivatalos szakértői vizsgálat, hogy a nyugoti tömedékhely tárnájában, hol a robbanás történt a — ventilátor rendszeren működött a robbanásor s a szellőztető-eső perczenként 30 köbméter levegőt szellőztetett el. Minden tekintetben fogatosítottak a legmesszebb menő elővigyázati intézkedések. Az üzemvezetőséget semmi tekintetben sem illetheti vád a szerencsétlenségért, melyet Berloch Andrei lelkiismeretlen könnyelműsége idézett elő.

A sebesülteket a petrozsényi bányakórházban ápolják, honnan ma temették el a halottakat óriási részvét mellett, megható gyászpompával

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Petrozsény róm. kath. plebánosa.** Szóts János hunyadi főesperes-petrozsényi plebánost az egyházi főtárhóság a lelkesi funkcióitól egészségének helyreállítása céljából a saját kérelmére felmentvén, a távozásával üresedésbe jött lelkesi állást f. hó 5-én foglalta el utóda, gr. Toldalagi Samu plebános, kit a hívek sokaságán kívül a járás főszolgabírája, a község előjárósága, a r. kath. egyháztanács, a bányatársulat, az itteni összes vallásfelekezetek papjai s előjárói szívélyesen üdvözölve fogadták a d. e. 10 órakor érkezett vonatnál. A róm. kath. egyháztanács részéről Husek Gyula itteni r. kath. s. lelkész tolmácsolta az értelem közetlenségével, igen szép üdvözlő beszédben azon osztatlan öömöt, mely gr. Toldalaginak petrozsényi plebánossá történt kinevezése folytán a közönséget áthatja. A gróf-plebános megköszönte a szívélyes fogadtatást s kijelentette, hogy működésében a szeretet a vallási türelem és a hazafiai kötelesség érzete fogják vezérelni. Lakásán az egyháztanács tisztelgett az új plebánosnál, ki azonnal a kórházba ment s a bányaszerencsétlenség sebesültjeit vigasztalta. Délután a zárda iskolát látogatta meg, hol igen szép iskolai ünnepélyt rendeztek tiszteletére a főt. tanítónővérek.

— **Az első ünnepi nagymisést** mint petrozsényi r. kath. plebános gróf Toldalagi Samu, ma, vasárnap d. e. 10 órakor pontifikálja s a női énekkar több kiváló egyházi éneke fogja az ünnepi szertartást emelni zene-kísérettel mellett.

— **Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága** f. hó 11-én — szerdán — d. e. 9 órakor Déván a vár megyeház dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatába 56 ügy van felvéve, melyek közül Petrozsényt különösen érdekli: a községi képviselőtestületnek 2 új tanácsnok, egy díjnoki és 5 új rendőri rendőri állás rendszerezésére vonatkozó f. é. 46. 47 és 49 számú határozataira vonatkozólag hozandó törvényhatósági intézkedés, melyszerint előre láthatólag a felettes hatóság hozzájárul ezen új állások rendszere-

— Hol van Anikó?

Megvisszaltam, hogy elment a kecskéjét behajtani. De majd érte megyek, csak legyen nyugott. El is mentem, de nem Anikóért, hanem hogy embereket hozzak a völgyből, akik ápolás alá vegyék őt, mert csak nem tölthetem én magam itt mellette az egész éjszakát.

Egy öreg pásztor embert találtam és adtam neki egy pár forintot, rábízta Estókot. Abban az esztendőben nem is jöttem többé vissza erre a vidékre. . . .

Körülbelül egység múlva a délvídeken bolyongtam. A Herkulesfürdőben töltöttem néhány napot. A korzón egy feltűnő szépségű hölgy vonta magára figyelmemet. Areza különösen ismerősnök tűnt fel előttem, de nem tudtam ráemlékezni, hogy hol láttam ezt a fenséges alakot. Kérdezősködtem utána, kíváncsiságomat senki sem tudta kielégíteni. Mondták, hogy egy igen gazdag grófnő. De hogy, hogy hívják, s honnan való, azt senki sem tudta. Pedig az egész fürdő nevezetessége ő volt. A férfiak rajongtak utána. A nők irigységgel eltelve bírálgatták fényes öltözékeit.

Egy délután, az egész fürdő közönsége kint nyüzsgött a korzón. Térzene volt. Az ismeretlen szépség is kint sétált társalkodónéjával. A zenekar szünetét egy, az itteni társaságban szokatlan hangszernek, egy üllinkónak mélabus danája töltötte ki. Közvetlen a szép asszony közelében egy ágról szakadt, toprongyos alak fujta a tilinkót. Ismert nótá hangzott rajta:

— „Emlékszel-e mikor karomba zárvam,

— Örök szerelmet esküvél? . . .

A szép asszony felsikoltott a tilinkó hangjára és aztán sebesen felszaladt lakására. A fürdővendégek összedugták a fejüket e különös esett miatt. Váltig ta-

kát. Pedig még messze volt az idő, hogy telőre vigye a virgonez kecskéket. A völgyből panaszosan hangzott a tilinkó hangja, de elmaradt a visszhang a magas tetőről. Én magam is olyan idegennek éreztem a tájat, hogy a csengő kecskék s a csengő hangu leánya hiányoztak. Hiába, ha megszokott az ember egy keretbe valamely képet, nehezen nélkülözi, ha a kép kiesik a keretből. Ekkor indulni akartam lefelé, mikor hirtelen erős lépések nesze üti meg fülemet. Arrafelé tekinték. Egy jól megtermett paraszt suhanezot látok, aki felemelt baltával ront felém. . . .

Ösztönszerűleg benyultam táskámba s kivettem revolveremet, mert gyanítottam, hogy itten valami készül,

— Hová tette az ur Anikót? Kérdé tőlem vérben forgó szemekkel.

— Biz én nem láttam Anikádat, jó fiu. De ugye téged Estóknak hívnak?

— Ugyan hát, és honnan tudja, az ur?

— No, csak ne tüzelj fiam! Hát Anikád mondta nekem. Sokat beszélt rólad. Mondta, hogy nagyon szeretitek egymást, és hogy mihelyest telőre hajtotok, összepárosodtok.

— Abból ugyan nem semmi sem lesz, morgott a fiu s vadul kezdé forgatni szemeit.

— Nem-e, és miért nem?

— Azért mert Anika megcsalt!

— Ugyan ne mond, fiam! Nem olyan lány az, hogy megcsalja azt, akit szeret. Jóra való becsületes leány volt az mindég.

— Az volt, míg az ur el nem bolondította a fejét. De ezt nem is viszi el szárazon az ur sem s elkesere-

detten nekem rohant felemelt baltájával. Nem tudtam előre menekülni. Csak nem ugorhattam le a mélységbe? Elsütöttem revolveremet. Belelöttem a lábába. A fiu keservesen felordított és összerogyott. De rögtön feltápázkodott s újra nekem rontott. Félre ugortam előle s ő elvesztette az egyensúlyt és lebukott a mélységbe. . . A szédület vesz erőt rajtam most is, ha rá gondolok arra a borzalmas pilanatra, Magamat kezdtem vadolni a fiu haláláért. Már már azon voltam hogy magam is utána vetem magamat, nehogy lelkiismeretem üldöző szava folyton a gyilkosszót hangoztassa fülembé, midőn egyszerre kétségbeesett segélykiáltást hallotam a mélységből előtőrn.

Mintegy öt méternyre a tetőtől, egy csonka törzskőn volt felakadva Estók ruhájánál fogva és örülten kapálódzott. Elrémültem a gondolatra, hogy ha eltálat szakadni a ruha, akkor menthetlenül odavész. Kiáltotam neki, hogy legyen vesztig, mindjárt segítke vajta. Leoldottam derekomról a kötelet a mely mint hegymászó emberen, rajtam volt, kibontotam a fonott lánczot és lenyujtotam a kötelet. Szóltam aztán a fiúnak, hogy fogja meg jó erősen a kötelet, melyet eléje tartottam. A szegény fiu ég és föld között lebegve meg ragadta a kötelet. Körülsavarta egy párszáz a kéz csuklóján, aztán kiáltott hogy húzzam fel. Megfeszítettem minden erőmet s a mentési munka sikerült. Szegény Estók, erősen vérzett a kezefele pedig egészen fekete volt a vértolulástól. Leoldottam a kötelet és végig fektettem Estókot a gyepe. Majd vizet hoztam fel a kalapomban a hegy forrásból s kimostam sebeit és bekötöttem azokat szét-tépett kendőmmel. Egy ideig eszméletlenül feküdt ott. Nem sokára felnyitotta szemeit. Első szava is az volt:

sítéséhez s így elenyészik azon aggodalom, mely ezen állások betöltésével felmerülő költségeknek az 1902. évi községi költségvetésbe történt beillesztése ellen felhozható. A törvényhatósági közigazgatás iránadó tényezői minden tekintetben jóakaró érdeklődéssel viseltetnek Petrozsényi község beligazgatásának fejlesztése iránt, melynek egyik alapfeltétele a jelzett állások rendszeresítése lévén, az érintett határozatok bizonyára jóváhagyatnak s a kreált állások újra betölthetők lesznek. A bor- és husfogasztási adóbeszedési jogra vonatkozó f. é. 64 számú, azon képviselőtestületi határozat, mely szerint a közgyűlés Stern Adolf ajánlatának elfogadása mellett a beszédési jog bérbevétele egy szavazattöbbséggel elhatározott, dr. Rosenberg Ignác községi képviselő felebevezése folytán szintén ezuttal képezi törvényhatósági intézkedés tárgyát. A petrozsényi választókerületet érdeklő elvjelentőségű ügyben lesz hivatva a vármegye községe határozatot hozni és pedig: a törvényhatósági bizottság tagjainak választása alkalmából a vármegye közgyűlése a petrozsényi kerületbe a választás vezetésével nem megyei képviselőt bízott meg. Ezen intézkedés ellen dr. Rosenberg Ignác törv. bizottsági tag felebevezést adott be, melyet megfelelő eljárás végett a m. kir. belügyminiszter 122.900—1901 sz. leirattal a vármegye törvényhatósági bizottságához utalta.

— **Műkedvelői előadás.** 1901. december hó 14.-én (szombaton) a Wagner szálloda nagytermében a gymnasiumi szertárak felszereléseinek gyarapítására jótékonyezelu műkedvelői előadást rendez a gymnasiumi bizottság. Belépti díjak: Ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona. Jegyek előre válthatók Pick Samu úr üzletében s mivel az ülőhelyek számozottak lesznek azokat megelőző biztositani kívánatos. Az előadás kezdete este 7 órakor. Előadás után táncz. Előadatik: Mukányi. Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. Rendező: Kósa Mihály. Sógó: Végh János. Személyek:

Mukányi Bodog	— — —	Schulek Jenő dr.
Olga neje	— — —	Rosehnál Anna
Piroska, leánya első nejétől	— — —	Huth Miczi
Margit, fogadott leánya	— — —	Pfeiffer Ilka
Darnai, főispán	— — —	Privary Géza
Ella, unokahuga, özvegy	— — —	Henrich Vilmoré
Szeredi Ödön	— — —	Esztorgályos Á.
Zápolya Ignác, nyelvész	— — —	Sebő Jenő
Kozák Manó, reporter	— — —	Henrich Victor
Várkonyi Endre, miniszteri titkár	— — —	Blaschek Aladár
Cziprián Mór, ügyvéd	— — —	Györke Ferencz
Dr. Karó, allopatha	— — —	Fischer Lipót
Dr. Kokas, homoeopatha	— — —	Szakács Ödön
Özvegy Vargáné	— — —	Privary Gézané
Ifj. Varga Gergely unokája	— — —	Rotter Antal

Rózsaberkli Gusztáv, a „Bán-

vári Harsona" szerkesztője	Hobik Béla
Csukáné	— — — — — Huth Margit
Tarkóné	— — — — — Pittner Sándor
Utazó öreg kisasszony	— Huth Margit
Vasuti portás	— — — — — * * *

nakodtak a dologról. Én azonban úgy éreztem magam, mintha hályog hullna le a szememről. Tisztaban voltam már vele, hogy az a feltűnően elegáns asszony senki más, mint Anika, a szép Anika. Estők, bus tiliukójával itt is felkereste hajdani eszményképét. Odamentem a fiúhoz, kit a kíváncsiak tömege egészen körülfogott. Rátűtöttem a vállára és megszólítottam:

— No Estők, hát te mit keressz itt?
— Hát az ur itt jár? kérdő ő felelet helyett.
— Láttad már őt?
— Kit?
— Anikát?
— Utána jöttem ide. Na, ugye milyen nagy dáma lett belőle. Sebbnek találta ő a gróf szeretőjének, mint a szegény bojtár becsületes feleségének lenni.
— Nos hát belátod-e már hogy hiába gyanusítottál engem?
— Be uram. És számom is akkori viselkedésemet. De rajtam is van a látszatja. Most is viselem az emléket. — Szólt és egypárat lépett előttem. Szegény fiu, bizony sánta volt.
— És mit akarsz te most itt voltaképen Estők? kérdém tőle.
— Én? már mint én? — Hát beszélni akarok vele. Meg akarom kérdezni tőle, hogy mért tette tönkre az életemet? — és ha lehet, hát haza viszem a bérce alá feleségül. S azzal sarkon fordulva elbizcegett anélkül, hogy csak egy Isten hozzádott mondott volna. Más nap volt nagy szennázció a fürdőben. Az egész közönség csak azt a nevezetes újdonságról suttogta, hogy az ismeretlen szépség az éjjel megszökött egy paraszt suhancczal. . . .

Klemy.

Vasuti pénztárnok — — — * * *
Öreg ur — — — — — * * *
Rendező — — — — — * * *

Bolti szolgál. Inas Munkányinál. Rendező fiatal emberek. Utasok. Hordárok. Történik egy vidéki városban.

— **Fillérestély** volt f. hó 1-én, vasárnap a Wágner szálloda nagytermében, mely ezuttal szűknek bizonyult. Többen, akik helyet nem kaphattak, kénytelenek voltak eltávozni. Ezen érdeklődés is igazolja, hogy Petrozsényi és vidéke intelligens községe jóakarattal támogatja a fillérestélyek rendezését, melylyel kapcsolatosan üdvös czélt mozdít elő. Ezuttal sem zárkoztunk el bizonyos észrevételek megtétele elől, melyekre több eset szolgál indokul. Első sorban is kívánatos, hogy az urak lennének tekintettel az urhölgyekre s azokra a kik szavalnak, vagy énekelnek. Olyan füst gomolyag a teremben, hogy a szereplők alig láthatók s akik nincsenek a dohányfüsttől szokva, köhögnek és berekednek. Az se járja, hogy a közönség között egyes társaságok hangosan beszélgetnek s nemcsak a szereplőket zavarják, hanem azokat is, akik szívesen hallgatnak a produkciókat. Ezen észrevételek megtételével egyébként a közkívánatot tolmácsoljuk. A műsor egyébként ezuttal is igen érdekes volt. Weisz Elza „Czigaretta” című dialogját kedves naivitással interpretálták: Szűszer Gizella (Lili) és Szűszer Irma (Gizella) kisasszonyok. Osztatlan elismeréssel adózott a szép számú intelligens közönség. Edenburg Armand diszkreten szemlészte „Kácsa czigány”-t. Jellemző énekeért zajosan megtapsolták. Fekete József — a fillérestélyek buzgó rendezője — ügyesen improvizált bíró volt. Dávid Dezső Petőfinek „Az apostol” című örökbesű költeménye XV. részét szavalta mély érzéssel és hatásosan. Közkívánatra egy vig költemény ügyes elszavalásával vizsonozta a közönség elismerését. Lászlóczy Ferencné urnó czimbalmon játszott és énekelt Sulamit dalműből egy részletet, mire felzúgott a taps és éljenzés s közkívánatra egy magyar és egy román népdalt énekelt, amiért zajosan megtapsolták. Kohn Rezső selyempapírból egy csinos törökbrósz készített gyorsan, a közönség előtt, melyért árverésen 9 kor. 60 fillér folyt be jótékonyezelra. Majd hajnalig tartott táncz következett. Szóval a fillérestély minden tekintetben sikerült.

— **Köszönet nyilvánítás.** Boldogult Weber Béla petrozsényi volt plebánus s főesperes sírmlékére Peccol Antal ur 20 koronát adományozott Husek Gyula s. lelkész ur gyűjtő ivén, mely kegyeletos adományért köszönetét nyilvánítja: a r. kath. egyháznak.

— **Tűz volt** folyó hó 2-án éjjel. Az osztályozó mű mellett égett el a bányatársulatnak 1200 korona értékű fája. A kár biztosítva volt.

Tisztújítás Hunyadvármegyében. Vármegyénk alispánja a folyó hóban megtartandó általános tisztújítás czéljából a törvényhatósági bizottság 1002 évi névjegyzékében megállapított tagjai által választás utján betöltendő következő állásokra a javadalmazások felsorolása mellett — pályázatot hirdet, u: m: 1 alispán összesen 8000 K., 1 főjegyző összesen 4000 K., 1 aljegyző összesen 3000 K., 3 aljegyző (2200 kor fizetés, 300 kor. lakbér.) összesen 7500 K., 1 aljegyző [2000 kor. fizetés, 200 kor. lakbér.] összesen 2200 K. 1 főügyész összesen 2900 K., 1 főpénztárnok összesen 3000 kor. 1 pénztári ellenőr összesen 2500 K., 1 árvaszéki elnök összesen 3800 K. 3 árvaszéki ülnök (2600 kor. fizetés, 400 kor. lakbér.) összesen 9000 K. 10 fősolgabírói, 1 algyógyi járás, 1 brádi, 1 dévai, 1 hátszegi, 1 v.-hunyadi, 1 kőrösbányai, 1 maros-illyei, 1 puji, 1 petrozsényi és 1 szászvárosi járás fősolgabírói; 3200 kor. fizetés, 400 kor. lakbér, 500 kor. irodai lakbér, 500 kor. irodai atálmány, 1000 korona uti atálmány, összesen 5600 K., 12 solgabírói 2000 kor. fizetés, 200 kor. lakbér, összesen 26,400 korona javadalmazással. A törvénysszabta módon felszerelt kérvények f. hó 20.-ig nyújtandók be a vármegye főispánjához. A választás napja a f. hó 11-én tartandó vármegyei közgyűlésen tüztetik ki.

— **Értesítés.** Az érdekelteknek szives tudomására hozatik, hogy a kisorsolt „Point lae Miliex”-t Junger Helén k. a. nyerte meg.

— **Azok az aninoszai farkasok** nemcsak a tél hírnökei, hanem reklamesimálók is. Az ő révükön vett tudomást a világ Aninoszáról, erről a gyönyörű fekvésű bányatelepről, mely légvonalban Petrozsénytől alig van 5 kilométernyire de tengelyen másfélóra járás. Ide vetődött két igazi farkas — a fővárosi lapok híresztelése szerint. Ezek az élelmes fővárosi lapok elkaparják a

helyi lap orra elől a szennázciós újdonságokat. Szerencse hogy a legérdekesebb részt nem tudták kiszimatolni s így az eredeti újdonság közlésével mégis csak mi dicsekedhetnénk, ha egyáltalán szöktünk volna dicsekedni. Különböző variációban világá kúrtolták a fővárosi lapok, hogy Vanzul Klementin Aninoszán megtámadta két farkas s ő egyiket elriasztotta, de a másikkal kénytelen volt megbirkózni. A részletek a jelzett lapokból ismeretesek s az is, hogy Vanzul Klementin a hatalmas ordast egyébként ártalmatlanná nem tehetvén, tusakodás közben elragta a farkas gégéjét, fogai val szét szakgatta a nyakát szőrstől-bőrtől s így mentette meg a saját életét. Azt azonban elhallgatták mert nem tudták a fővárosi lapok, hogy Vanzul Klementinnek műfogai vannak s azokat Edenburg Armand petrozsényi ügyes fogorvos készítette pár nap előtt. Tehát az a szerencsétlenül járt aninoszai farkas csak reklamat csinált a petrozsényi fiatal fogorvosnak.

— **A fűszerekek érdekében.** Hegedűs kereskedelmi miniszter körrrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben elrendeli, hogy fűszert és gyarmatárut vásárolkon csak az erre jogosított és iparigazolvánnyal bíró kereskedő hozhat forgalomba.

— **„Ermelléki első szőlőoltványtelep” Nagy Kágya** hirdetését a t. cz. olvasóközönség szives figyelmébe ajánljuk.

Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet.

Gróf Széchenyi Pál v. b. t. t. kezdeményezésére új életbiztosító-intézet alakult Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet mint Szövetkezet címmel, hazai közgazdaságnak alig tehető nagyobb szolgálat, mintha azon vagyunk, hogy a magyar pénz Magyarországon maradjon. Ma még 20,000,000 koronát meghaladó összeg megy ki évente csupán életbiztosítási díjak czimén a külföldre; a szövetkezet arra lesz hivatva, hogy ennek a pénznek remélhetőleg nagy részét idebenn tartsa és e mellett szolgáltatott tegyen a magyar értékpapír piacnak is a mennyiben a szövetkezet tartálékai a magyar értékek további elhelyezésének nyújtanak tért. Nemzeti missziót teljesít így a szövetkezet már magában véve az által is, hogy alkalmat és módot ad a nemzeti vagyon erősítésére és emelésére; de főleg fontos a kedvezményezés azért, mert Magyarországon az életbiztosítás terjesztésére még valóban nagy szükség és nagy tér van, hiszen az országnak alig 4 százaléka bír még életbiztosítási kötvénnyel. Az életbiztosítás terjesztésére pedig a legalkalmasabb a szövetkezeti forma amit kétségtelenül tanusitanak azok az oriai eredmények, amelyeket a német, francia és amerikai életbiztosító-szövetkezetek felmutatnak és amely forma azt a nagy előnyt nyújtja a biztosítottnak, hogy mint szövetkezeti tag egyuttal a szövetkezet teljes haszonhozadékaiban részesül. A szövetkezet kultiválni fogja az életbiztosítás minden ágazatát és tagjainak a legnagyobb előnyöket fogja biztosítani úgy a díjszámításnál mint a kötvények tőkésítésénél és visszaváltásánál. Üzletkörébe fog tartozni nevezetesen a halálesetre szóló, vegyes tőke, kiháztási, nyugdíj- és járadékbiztosítás. Ezenkívül tervbe vétetett, egy új biztosítási ágának, a jelzálogbiztosításnak felkarolása is, amely, ha az uttörés nehézségeit leküzdenni sikerül, fontos szolgálatot lesz hivatva tenni a hazai földbirtokos osztálynak.

Ezen intézmény főképen lehetővé teszi:

1. a család megóvását szükség és elszépenyedés ellen a kenyérkereső elhalálozásával;
2. a vagyon gyarapítását gyermekek és egyéb hozzátartozók javára;
3. a vagyon egy részének biztosítását üzleti és egyéb veszteségek ellen;
4. tartozási kötelezettségek fedezetét;
5. a személyhitel bővítését és szilárdítását;
6. különböző házasságokból eredő gyermekek között a vagyonai különbözetek kiegyenlítését;
7. öröklött és szerzett birtokok tehermentesítését;
8. gyermekeknek méltányos kielégítését birtok vagy üzletöröklésnél vagy átengedéseknél, a mi által az egyik utódnak egyidejűleg lehetővé tétetik és megkönnyítettik a birtok, illetve az üzlet átvétele;
9. hisz solgák vagy közelálló személyek számára hagyatékot létesítését, a jogszerű örökösök megrövidítése nélkül;
10. életjáradék (nyugdíj) élvezetét az aggkorral járó keresetképtelenség idejére [különösen hivatalnokok és kereskedelmi alkalmazottak részére].

Ezen czélok, valamint még számos más üdvös czél elérésére az egyetlen út: sokak társulása szabályozott közös takarékoság végett, az élet előreláthatatlan esélyeinek bekövetkeztére. Egyedül megfelelő módja a társulásnak a szövetkezeti forma, mely a mai közgazdasági viszonyok mellett mindjobban tért hódít és pedig méltán, mert szövetkezeti alapon van leginkább megvédve az egyesek érdeke, az által, hogy a szövetkezet minden nyereszkesedés kizárásával tagjai között osztja fel az üzleti nyereség túlnyomó részét.

Ily alapon létesült a »Magyar Élet- és Járadék-Biztosító Intézet mint Szövetkezet,» melynek képviselője Petrozsény és vidékére:

Héjas József községi jegyző.

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényban a főtezőn **KRAUSZ JÓZSEF**-né 768 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Midőn ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy az ősmert modern fogtechnikai műveletet a legjobbnak bizonyult módszer szerint végzem.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitűnő anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs ujdonság.

Kiváló tisztelettel:

Edenburg Armand

A valódi pemetefű-czukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: **RÉTHY BÉLA** aláírása olvasható. — Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Könyvkötészetemet

az igényeknek megfelelően a ként rendeztem be, hogy minden, ezen szakmába vágó megbízatást a legpontosabban, legjutányosabban és a legmeszebb menő kívánalmaknak megfelelően teljesíteni képes vagyok. A *legegyszerűbb- és legdisztes könyvkötészeti munkákat, szállagfelirat, aranyozásokat s e nemű díszmunkákat* teljesítem s a n. é. közönség pártolását tisztelettel kérem

Figuli Antal.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útutatsési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 forint. 7—20

Diócsemeték. Oriási jövedelmet biitotosz voltánál fogva, ennek tenyészése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra nem fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyekmindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetmény.

A „Petrozsényi takarékpénztár részvénytársaság” 1902 január hó 1-én megnyitja üzletét. — Ezen naptól kezdve elfogad betéteket és nyújt kölcsönöket.

Az üzlet helyiség a Templom-utczában a Dr. Rosenberg Ignác mostani ügyvédi irodájában létezik.

Petrozsényi takarékpénztár részvénytársaság.

Jelentés!

A mult hét folyamán megérkeztek a legmeszebb menő igényeket is kielégítő **butorok**, vizitlak-, háló és ebédlőszobák berendezéséhez, barok metszetű s legdivatosabb faragványu, matt, félmatt és fényezett kivitelben s **raktárunkban** a legnagyobb választékban, a legjutányosabb áron és legelőnyösebb feltételek mellett kaphatók.

Tisztelettel felkérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlását nálunk eszközölni sziveskedjék.

A **butorárúk** szolid s izléses kiállításáról a legpontosabb kiszolgálás mellett szavatolunk:

Weisz Testvérek.

Jelentés.

Tisztelettel alulírott kötelességemnek ismerem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy a salgó-tarjani bányatársulat tek. igazgatóságától bérben birt vendéglőben évek óta gyakorolt üzlettel egészségi okokból felhagytam s Petrozsényből a mai napon eltávoztam.

Ezen alkalomból elengedhetlen kötelességemnek ismerem azon szívélyes pártolásiért és jóakór támogatásért, melyben részesülni szerencsés voltam, leghálásabb köszönetemet nyilvánítani, azon tiszteletteljes kérelmem kifejezése mellett, hogy nagybecsű bizalmukra továbbra is méltatni kegyeskedjenek.

Bátorkodom egyidejűleg a n. é. közönségnek jelenteni, hogy **Vulkánban** a saját házamban a támasztható igényeknek, a kor kívánalmainak megfelelőleg

vendéglőt

rendeztem be s azt

1901. évi december hó 1-én megnyitottam.

Midőn a Zsilvölgynek ezen nevezetes forgalmi helyén nagy anyagi áldozattal gondoskodtam a n. é. közönség legmesszebb menő várakozásának kielégítéséről, biztatott a remény, hogy a kérve-kért szíves pártolásában továbbra is részesíteni kegyeskedend.

Miként eddig, ugy ezentul is izletes ételekről, kitűnő italokról, u. m.: asztali és buteliás borokról, liqueurokról, továbbá kényelmes elszállásolásról, pontos, előzékeny és jutányos kiszolgálásról szíves pártolóimat biztosítom. Ez volt életemben mindenkor követett elvem s ez is leend.

Vulkán, 1901. november hó 25.

Kiváló tisztelettel:

Prokopp Sebestyén,

vendéglős.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.